

**Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Кафедра загальної і соціальної психології та психотерапії,
Кафедра політичної психології та соціально-правових технологій
Інститут психології імені Г. С. Костюка
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Кафедра психології
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Кафедра загальної та практичної психології
Білоруський державний університет
Факультет філософії і соціальних наук
Кафедра загальної і клінічної психології**

МАТЕРІАЛИ

IV НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

МЕТОДИ І ТЕХНОЛОГІЇ ЗАГАЛЬНОЇ І СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОТЕРАПІЇ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

21 травня 2020 року

Київ – 2020

УДК: 159. 316.6:615.851

М 54

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради факультету психології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (протокол № 10 від 5 травня 2020 р.).

Методи і технології загальної і соціальної психології та психотерапії в умовах сучасного суспільства/Матеріали IV науково-практичної конференції з міжнародною участю (21 травня 2020 року, м. Київ). [За ред. д.п.н., проф.С. О. Ставицької, к.п.н., доц. Д.Д. Отич, к.п.н., доц. А. Ф. Федоренко]. – Київ: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2020. – 232 с.

Збірник містить матеріали IV науково-практичної конференції з міжнародною участю «Методи і технології загальної і соціальної психології та психотерапії в умовах сучасного суспільства», що висвітлюють результати психологічних досліджень проблем розвитку особистості в глобалізованому світі, в умовах суспільних криз й питань загальної і соціальної психології та психотерапії в контексті надання психологічної допомоги.

За достовірність викладених фактів відповідальність несе автор

© Колектив авторів, 2020

© НПУ імені М.П.Драгоманова, 2020

*Андрущенко Тетяна Вікторівна
Доктор політичних наук, професор
завідувач кафедри політичної психології
та соціально-правових технологій
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова
(м. Київ)*

ШКОЛА ЯК ІНСТИТУТ ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКО- ПСИХОЛОГІЧНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ У ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ

Важливу роль у формуванні особистості, її політико-психологічних орієнтацій у процесі соціалізації відіграє школа. Відтак сучасний вчитель повинен володіти основами психології політики, розуміти базові категорії і основні теорії, концепції, проблеми та запити суспільного розвитку.

Одним із ключових завдань школи на сучасному етапі є збагачення учнів уміннями застосовувати знання у повсякденному житті, володіти практичними навичками і вміннями, що утверджуватимуть становлення свідомої, гармонійної, відповідальної особистості, творця свого майбутнього і майбутнього власної держави.

Цілком можна стверджувати, що місією політичної психології на нинішньому етапі розвитку є виявлення основних викликів та загроз для розвитку людства, об'єднання світової громадськості для утвердження загальнолюдських цінностей – миру, свободи, демократії, розуміння яких має закладатися і формуватися саме в процесі виховання і навчання молодого покоління.

Великий Аристотель визначив людину як «політичну істоту». Більш пізні дослідники виявили і обґрунтували сутність людини як природної, діяльної, предметної, духовної, проте її політичне єство - політична свідомість, політична воля, політична культура, політична поведінка тощо - виступає чи не основною характеристикою, коли йдеться про державу,

демократію, громадянина, громадянське суспільство і т. ін. Політичне життя інтегрує в собі всі суспільно значимі потреби та інтереси, саме у царині політики відбувається розв'язання ключових проблем розвитку суспільства.

Політичне життя людини і суспільства є сферою динамічною і мінливою. Це обумовлено, з одного боку, змінною природою потреб, інтересів, цінностей людей, об'єднаних державою. З іншого боку, його динаміка посилюється під впливом змінних інтересів безпосередніх суб'єктів влади - тих, хто в даний час стоїть біля керма влади, утримує її, бореться за владу з не менш амбітними претендентами, а також під впливом зовнішніх чинників. Враховуючи, що в центрі політичного життя завжди знаходиться людина, можна собі уявити, який комплекс політико-психологічних впливів вона переживає, з якими почуттями і яким настроєм вступає в систему суспільних відносин, як це відображається на її ставленні до іншого і до самого себе. Навчитися розуміти, відповідно реагувати, впливати демократичним чином на виклики суспільно-політичного розвитку держави і світу – одне із завдань, що стоїть на порядку денному сучасної школи.

Політико-психологічні аспекти в системі демократичного розвитку – це проблеми гармонізації відносин людини як члена громадянського суспільства і держави, людини і влади. Це також питання узгодження політичних змін, обумовлених об'єктивними і суб'єктивними обставинами. Крім того, важливими є проблеми підготовки людини до участі в політичному процесі через розвиток її політичної свідомості, почуттів, волі і культури.

Це тривалий і не простий процес, першоосною забезпечення якого має бути школа як інститут соціалізації особистості, де дитина здатна усвідомити і утвердити свою індивідуальність, здорове і сильне «Я», навчитися критично мислити, вільно і аргументовано висловлювати власну думку, розвивати комунікативні навички, креативність, емпатію, так звані softskillstoщо.

У глобалізованому світі все частіше експерти, науковці, дослідники ставлять питання про необхідність зміни основних векторів розвитку сучасної цивілізації. Так в одній із останніх доповідей Римського клубу «Вердикт: «Старий Світ приречений. Новий Світ неминучий» акцентується увага на «неминучості докорінної зміни парадигми розвитку нашої цивілізації». Важко не погодитись із висновком авторів доповіді про те, що одним із ключових факторів майбутнього розвитку, поряд із економічними та політичними, є духовно-моральний, котрий здатен формуватися у конструктивному ключі передусім засобами освіти. Зазначений висновок є актуальним і для сучасної України, що переживає добу глибинних трансформацій усіх сфер суспільного життя.

Список використаних джерел:

1. Політична психологія: комплекс типових навчальних програм (для підготовки студентів спеціальності 6.030102, 7.030102, 8.030102 – «психологія») / за ред. проф. Т.В. Андрущенко; авт.. кол. Кафедри політико-психологічних проблем суспільного розвитку ІСПСК – Вид. 1 – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. 121с.
2. «Нова українська школа» // <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
3. Андрущенко Т.В. «Застосування сучасних методів навчання як інструмент підвищення якості вищої освіти в Україні» // Збірник наукових праць «Гілея: науковий вісник». Випуск 137 (№10). С. 287 – 290.